

Hvordan forstå Skriftemålet?

Af Carsten Hjorth Pedersen

Som en hjælp til at forstå, hvad der menes med teksten i *Katekismus Updated*, gives her nogle forklaringer. I hvert afsnit citeres først teksten fra *Katekismus Updated*, dernæst følger forklaringen.

Hvad er skriftemålet?

Skriftemålet består i at bekende sine synder for Gud i et andet menneskes nærvær, som på Guds vegne tilsiger én syndernes forladelse.

Jesus siger: »Forlader I nogen deres synder, er de dem forladt.« (Joh 20,23).

Forklaring

Der findes to slags skriftemål: Det fælles og det private.

Ved det første er en *gruppe* mennesker samlet. Det fælles skriftemål kan fx være et led i en gudstjeneste. Syndsbekendelsen og tilsigelsen af syndernes forladelse forstås af præsten på menighedens vegne. Se evt. de autoriserede ritualer i Den danske Salmebog side 841-845.

Ved det private skriftemål er der kun to personer til stede: Den, som *søger* skrifte, og den, der skriftes overfor. Afsnittet i *Katekismus Updated* handler om det private skriftemål, som herefter kaldes *skriftemålet*.

Skriftemålet har først og fremmest en åndelig betydning, idet det er en anledning til at bekende en eller flere synder og konkret modtage syndernes forladelse. Dernæst har skriftemålet en terapeutisk betydning, idet det psykologisk set kan være sundt og befriende at se sine egne fald og fejl i øjnene ved at sætte ord på dem og blive løst fra dem.

Det private skriftemål samler sig om to ting: Syndsbekendelse og syndsforladelse. Bemærk, at det ikke er et menneske, men Gud, man bekender sine synder for. Det sker blot i et andet menneskes nærvær, hvilket kan være en hjælp til at få det gjort og få det gjort konkret. Det er heller ikke et menneske, men Gud, der tilsiger syndernes forladelse. Det andet menneske gør det nemlig på Guds vegne. Flere steder i Ny Testamente giver Jesus sine disciple og deres efterfølgere myndighed og ret til at tilgive synder på Guds vegne. (Joh 20,23. Matt 16,17-19. Matt 18,18.)

For en uddybning af, hvad syndernes forladelse er, og hvorfor syndernes forladelse er så vigtig, se Forklaringerne til dåben og nadveren.

Hvad gavner skriftemålet?

Skriftemålet er en hjælp til at tro syndernes forladelse og leve frimodigt som Guds barn.

Johannes siger: »Hvis vi vandrer i lyset, ligesom han er i lyset, har vi fællesskab med hinanden, og Jesu, hans søns, blod renses os for al synd.« (1 Joh 1,7).

Forklaring

Skriftemålet giver ikke andet eller mere end Ordets forkyndelse, dåben og nadveren. Men skriftemålet giver det samme – syndernes forladelse – *på en anden måde*, som kan være til stor hjælp for mange mennesker.

Skriftemålet er en meget *konkret* måde at få syndernes forladelse på. Det består jo i, at man sætter navn på synder, som man selv er faldet for, fx et af De ti Bud. Og det består i, at det netop er disse synder, man med håndspåleggelse modtager tilgivelse for.

Skriftemålet kan derfor være en nærværende og konkret hjælp til at tro på syndernes forladelse og leve frimodigt som Guds barn. For er der noget, der kan stjæle et menneskes frimodighed, så er det at gå med dårlig samvittighed. Syndernes forladelse tilsagt personligt kan få et menneske til at genvinde kræfterne og leve frimodigt. Syndsforladelsen river os løs fra det onde i fortiden og giver håb for fremtiden. Det giver kræfter til at leve blandt andre mennesker, når man ved, at man har ryggen fri over for Gud.

Skriftemålet forudsætter, at den skriftesøgende selvstændigt træffer et valg om at gå til skrifte, fordi vedkommende har en eller flere synder, som tynger, og som man har brug for at bekende og modtage tilgivelse for. Derfor vil skriftemålet normalt ikke være beregnet for børn, som let vil føle sig presset eller manipuleret af andre til at gå til skrifte. Hvor gammel man skal være, for at det er naturligt at gå til skrifte, kan ikke præcis afgøres; men normalt vil skriftemålet ikke være aktuelt før puberteten.

Hvilke synder skal man skrifte?

Gud viser os vores synder, fx når vi spejler os i De ti Bud. Over for Gud skal vi vedgå alle synder, også dem, vi ikke selv kender. Ved skriftemålet skal vi kun bekende de synder, som vi ved om, og særlig dem, der piner vores samvittighed.

Jakob siger: »Bekend derfor jeres synder for hinanden.« (Jak 5,16).

Forklaring

De ti Bud har flere funktioner i vores liv. De har naturligvis den funktion at vise os, hvordan vi skal leve. De ti Bud fortæller, hvad der er det gode, som vi skal gøre, og hvad, der er det onde, som vi ikke skal gøre. Men De ti Bud har også til opgave at afsløre, at vi er fortabte over for Gud.

Når vi omgås De ti Bud – og de konkretiseringer vi har af De ti Bud fx i de nytestamentlige forordninger – bliver vi klar over, at vi er syndere, der ikke formår at leve op til Guds vilje. Den proces kan gøre ondt. Alligevel står Gud i sin godhed bagved, fordi han ønsker, at vi skal se sandt på os selv. Der er altid noget frigørende ved sandheden, selv om den kan være smertelig at møde.

Vi må skelne mellem to former for synd: Enkeltsynderne og arvesynden.

Enkeltsynderne er de brud på Guds vilje, som man kan sætte konkret navn på, fx en løgn, et tyveri eller at man har undladt at hjælpe én, som man kunne og burde hjælpe. Men også mere generelle ting er synd som fx foragt for andre mennesker, misundelse, utugt, hykleri eller foragt for Gud ord. Da vi ikke ved alt om os selv, begår vi også enkeltsynder, som vi ikke ved om.

Arvesynden er selve grundskaden i mennesket, der gør, at vi begår enkeltsynder. Der er tale om et oprør mod Gud. Det er det grundlæggende brud på det første bud, som blev omtalt under gennemgangen af De ti Bud. Begrebet "arvesynd" er et præcist udtryk for, hvad vi daglig erfarer og ser i Nyhederne, nemlig at ondskaben har et fast, vedvarende tag i os mennesker.

Over for Gud skal vi vedgå alle synder, også dem, vi ikke selv kender. Men skriftemålet er ikke en anledning til at bekende ubevidst synd eller arvesynden. Skriftemålet er derimod en anledning til at bekende de synder, som vi ved om, og særlig dem, der piner vores samvittighed.

Det kristne evangelium, som vi møder i dåben, nadveren, Ordets forkyndelse og skriftemålet, er det glade, ubetingede budskab om, at *alle* vore synder er forladt – bevidst og ubevidst synd samt arvesynden. Skriftemålet er en hjælp til at få vished om, at specifikke synder, der piner vores samvittighed, også er forladt af Gud for Jesu skyld.

Hvordan skrifter man?

Opsøg en præst, forkynder eller kristen, som du har tillid til. I hans eller hendes nærvær bekender du dine synder for Gud. Med håndspåleggelse tilsiger vedkommende dig syndernes forladelse i Faderens, Sønnens og Helligåndens navn, og du kan gå fra skriftemålet i fuld tillid til, at alle dine synder er forladt.

Johannes siger: »Hvis vi bekender vore synder, er han trofast og retfærdig, så han tilgiver os vore synder og renser os for al uretfærdighed.« (1 Joh 1,9).

Forklaring

Det private skriftemål er desværre ikke så brugt i Danmark. Derfor giver *Katekismus Updated* en praktisk opmuntring til at gøre brug af det. Det er nemlig slet ikke så mystisk og hemmeligt, som mange tror. Tværtimod rummer det en stor hjælp.

Man kan opsøge en præst, der som regel har erfaring med det private skriftemål. Men det behøver ikke være en præst, man går til. Det kan også være en forkynder i en organisation eller en kristen mand eller kvinde, som man har tillid til. Nogle har i forvejen erfaring med at gennemføre et skriftemål; men hvis ikke man har det, kan man få det. En gang skal jo være den første!

Det, som sker i skriftemålet, er noget, der foregår mellem den, som skrifter, og Gud. Den anden person er på en måde blot "øre og mund" som Jesu repræsentant.

Den, som man går til skrifte hos, har naturligvis tavshedspligt.

Sørg for at være et uforstyrret sted!

Forud for selve skriftemålet kan der være en samtale, hvor man nævner den eller de synder, som piner én. Kald tingene ved rette navn uden at gå overdrevent i detaljer. Hvis vedkommende har svært ved at tro på syndernes forladelse, søger den, der har lyttet, at forvise vedkommende om, at den tilgivelse, der gives i skriftemålet, virkelig er *Guds* tilgivelse.

Selve skriftemålet kan indledes med, at præsten – eller hvem det nu er – læser et stykke fra Bibelen, fx 1 Joh 1,9 eller Sl 51,1-12.

Derefter er det naturligt, at den, der har søgt skrifte, beder en bøn til Gud, hvori vedkommende bekender sin synd, evt. ved at henvise til det, der er nævnt i samtalen. Dette kan ske siddende eller liggende på knæ.

Derefter lægger den, der har lyttet til syndsbekendelsen, sin hånd på den andens hoved eller skulder, idet han eller hun fx siger: "På Jesu Kristi befaling og for hans lidelses og døds skyld tilsiger jeg dig alle dine synders nådige forladelse i Faderens og Sønnens og Helligåndens navn! Han, som har begyndt sin gode gerning i dig, vil fuldføre den indtil Jesu Kristi dag. Fred være med dig! Amen." Derefter kan den, man har skriftet for, evt. bede en fri bøn eller Fadervor.

Det afgørende er ikke, at man bruger lige præcis denne fremgangsmåde eller disse ord. Det afgørende er, at en anden på Guds vegne tilsiger dig syndernes forladelse, så "du kan gå fra skriftemålet i fuld tillid til, at alle dine synder er forladt."

Selve skriftemålet tager normalt højst et kvarter. En evt. indledende samtale kan være ganske kort, eller den kan blive ret lang, hvis den søgende har brug for at tale om mange forhold og er i dyb tvivl om, Gud nu også *vil* og *kan* tilgive ham.

For nogle er det naturligt at opsøge én, man kender godt, fx ens præst. For andre er det bedst at opsøge én, man ikke kender så godt. Måske én, der bor i en anden by.

Normalt vil det være naturligst, at en kvinde skrifter for en kvinde og en mand for en mand.

